

Ardealkul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Bilanturile vorbesc...

Cifrele bilanțurilor servesc pentru a ascunde adevărata stare a societăților. În asemenea cazuri iscusința de a ceti dintr'un bilanț ceace ar vrea să ascundă găsește prilej de exerciții și virtuozități. Mai ales în timpuri agitate, ca acelea, pe cari le-am trăit și în anul trecut cu atâtea prăbușiri, cari păreau că amenință întreg edificiul nostru economic.

Bilanțurile, cari ni-au venit până acum sunt pe cale de a ne convinge, că spaima și zarva a fost mai mare, decât primejdia reală. Deplângem de sigur lamentabila prăbușire a câtorva întreprinderi financiare, comerciale și industriale, cari până în ajunul prăbușirii, sau aproape până în ajunul prăbușirii lor erau socotite ca solide, sau, în orice caz, ca destul de rezistente, pentru a înfrunta imobilizări, pe cari am fi dorit să le știm trecătoare.

În același timp însă nu putem să nu conștientăm, cu mulțumire, că valul prăbușirilor s'a mai retras și mai poate fi nădejde, că unele dintre întreprinderile ajunse în impas, vor putea fi salvate. Acțiunea din ultimele luni a guvernului și a Băncii Naționale n'a apucat încă să dea roade concrete, totuși numai începutul și perspectivele unei acțiuni de salvare a influențat în bine asupra vieții economice.

Dar iată și bilanțuri, cari înregistrează o prosperitate, care n'ar putea fi mai accentuată nici în timpurile cele mai normale. Să nu ne grăbim deci cu proclamările pesimiste și demoralizatoare, că structura noastră economică ar fi zdruncinată până în temelii.

Un alt fenomen incurajator ni-l oferă solidaritatea în vreme de primejdie a intereselor similare, legate unele de altele și chiar a intereselor concurente. Este limpede în mintea tuturor, că nu trebuie să caute profit cu orice preț din nenorocirea vecinului de față-turi sau de peste drum.

Această solidaritate ne va ajuta, să trecem peste multe greutăți și să impedecăm multe dezastre. Am dori, ca acest spirit să se valideze cât mai des și într'un mod cât mai efectiv, mai ales, că în cele mai multe cazuri de prăbușiri, cari amenință, cauza dificultăților nu este dată printr'o ireparabilă prăpastie între pasive și active; ci numai prin insuficiența resurselor mobile față de cerințele cu scadență scurtă. Problema zilelor noastre este deci, în foarte multe cazuri: o problemă de păsuire, căreia evităm să-i zicem "moratoriu", fiindcă nu există de fapt nici un motiv, să o reclamăm ca o măsură generală.

Acum, mai mult, ca și oricând, creditorii de toate categoriile trebuie să înțeleagă, că nerăbdarea nu le poate aduce decât pierdere.

Megindultak a tavaszi vásárlások a puhafa piacon

A puhafatermelők között megállapodás jött létre a keleti, a nyugati, valamint a belföldi piac árára vonatkozólag — Piaci jelentés a tavaszi puhafa szezonról

Örömmel regisztráljuk, hogy hosszú stagnálás után a tavaszi vásárlások a puhafa-piacon hatalmas lendülettel megindultak. A külföldi vevők különösen a Földközi-tenger irányából feltűnő érdeklődést mutatnak a romániai puhafapiac iránt és egyre nagyobb mennyiségben teszik meg rendeléseiket.

Az ország puhafa nagytermelői a tavaszi árakra vonatkozólag egy a keleti, mint a nyugati, de különösen magyarországi, valamint a belföldi piac eladásánál megállapodást kötöttek egymással. Az árak különösen levantei relációkban (Rumänischer IV.) cca 8—10 silling áremelkedést mutatnak. Ez a lényeges differencia az előbbi két év nyomott áráival szemben — tekintetbe véve, hogy még csak a tavaszi szezon kezdetén vagyunk, — igen szép eredménynek minősíthető.

A forgalom teljes kiépítésében reménykednek a puhafa nagytermelők, amelynek előfeltételeként továbbra is fentartják állásponjtjukat, hogy elsősorban normalizált közlekedési eszközökre van szükség, amelyeknek hiányát még mindig érzi az ország faipara. A pénzszűke nyommasztólag hat ugyan az eladási területek kibővítési munkálatainál, nagytermelőink azonban minden áldozatot igyekeznek meghozni, hogy az általános vonatkozásban akadályokat elhárítsák a jólinduló tavaszi szezon utjából.

Magyarországon gyengült a kínálat az erdélyi fenyőfában

A magyarországi fenyőfapiacon az utóbbi napokban élénkebb kereslet mutatkozott, főleg építési célokra szolgáló árukban. A kereskedelem bevásárlási tevékenysége azonban nehézségekbe ütközik, amennyiben az erdélyi áruban a kínálat a minimumra esett vissza. Az erdélyi termelők ugyanis igyekeznek a puhafához hasonlóan a nyugati piacokon észlelhető nagy keresletet kihasználni és áruik javarészt Galaccon át exportálják külföldre, ahol jobb árakat érnek el, mint a magyar piacon.

Az erdélyi fenyőfa kínálatának meggyengülésével a magyar piacot jelentékeny veszteség érte, amennyiben ilyen kedvező feltételek mellett az építkezési szezon elején nem igen juthat hozzá fenyőfához, amelynek hiánya érzeti hatását.

Ezzel szemben viszont az osztrák fenyőfapiacon élénk kereslet mutatkozik Magyarország részéről, ami annak tudható be, hogy az osztrák fenyőfatermek aránylag olcsó áron szerezhetők be. Az osztrák áru minősége láthatólag egyre nagyobb mértékben alkalmazkodik a magyar piac igényeihez és így az osztrák áru térhódítása nem meglepő, ha tekintetbe vesszük, hogy az erdélyi fenyő, kínálat hiányában lassan kiszorult a piacról. Az osztrák faragott fa minősége is javult, úgy, hogy alig gyengébb, mint a jóval drágább szlovenszói és erdélyi áru. Az erdélyi termelők a szlovenszóiakhoz hasonlóan azonban nem képesek árban felvenni a versenyt az osztrák termelőkkel, mert áruik minőségben jobbak, mint az osztrák áru és ez a körülmény teszi lehetővé az árkülömbözést.

Ujabb vizsgálat indult meg a temesvári kalapgyár nacionalizálása ügyében

Az iparügyi minisztérium felvilágosítást kér a vállalat részvényeseinek, igazgatóságának és igazgatóinak állampolgárságáról

A temesvári Kalapgyár nacionalizálási ügye még nincsen rendben. A vállalat felszólítást kapott az iparügyi minisztériumtól, amelyben a minisztérium a vállalat igazgatóságának, részvényeseinek, igazgatóinak, tisztviselőinek és munkásainak állampolgársága felől kér felvilágosítást.

A vállalattal kapcsolatos nacionalizálási vizsgálatra még visszatérünk.

Hatalmas kampányt készít a tavaszi szezonra a zernesti Celluloze gyár

Megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint a zernesti Celluloze-gyár hatalmas kampányt fog kezdeni a tavaszi szezon megindulával, hogy termelvényeit országhatárokon túl is minél szélesebb körökben értékesíthesse.

Mérlegek

A pénzügyi mérlegei tulajdonképpen keresztmetszetét hivatottak nyújtani gazdasági életünknek, a mérlegek azonban ebből a szempontból nem mindig irányadók, mert a könyvitel tekervényes utvesztőjében a számok igen gyakran eltakarják a valóságot.

A múlt évi zárszámadások bírálataánál elsősorban tekintetbe kell vennünk a gazdasági nehézségeket, amelyekről a pénzügyi mérlegek és vállalatok még mindig nem szabadulhattak, mert az államkormányzat a nagyhorizontu gazdasági programmok megállapítása ellenére sem mutatkozott képesnek gyökerében elfojtani a krízis és a bajok forrásait. Az elmúlt év általános gazdasági mérlegében külön rubrikát találunk fekete számokkal, amelyek kereskedelmi, ipari és pénzügyi vállalatok tragikus bukásait jelzik. A folyamat nem újszerű jelenség, hanem az előbbi évek rendezetlen gazdasági viszonyaiából ered. Az évvégi mérlegek adataiból megállapíthatjuk, hogy a gazdasági válság hatásai valamennyire tompultak, egyrészt, mert a pénzügyi és iparvállalatok utolsó erőfeszítéssel is azon voltak, hogy elkerüljék a végzetes bukást, másrészt pedig, mert a Banca Nationala és a gazdasági kormány mentőakciói pillanatnyilag kedvező atmoszférát teremtettek a piacon.

Most, hogy kezünkben van egy gazdasági év megpróbáltatásokkal teli tanulsága, tulszának minősíthetjük az elhamarkodott és pesszimisztikus véleménynyilvánításokat az elkövetkezendő gazdasági évről. Remény van arra, hogy a bukások sorozata megszűnik, vagy legalább is csökkenni fog a gazdasági élet csatamezején elhullottak száma, a válságajutott intézeteket pedig kollektív alapon — mindnyájunk érdekeit tartva szeni előtt — meg fogjuk tudni menteni a végpusztulástól.

Az évvégi zárszámadások adatai általánosságban kimutatják, hogy a pénzügyi és iparvállalatok saját beismerésük szerint nem vésztettek rentabilitásukból és az összes megvázkódások ellenére is, amelyek az elmúlt év folyamán igen gyakran következtek be, jelentős nyereségösszeget értek el. A végzetes bukásokat egyébként leggyakrabban nem is az aktívák és passzívák között fennálló különbség okozta, hanem a kölcsönök rövid lejáratára, továbbá a kihelyezett tőkék nehéz behajtása.

A mérlegek konkluzióját néhány mondatban leszögezhetjük: Nem vésztett el minden, mert a fejlődés útja nem izzóított, de a kellő prosperitás előmozdításához nemcsak az államkormányzatnak kell jelentős áldozatokkal hozzájárulnia, hanem a betéteseknek, hitelezőknek és más irányú érdekelteknek is áldozatokat kell hozni azért, hogy jobb gazdasági élet reményében pillanatnyi megpróbáltatásokkal bár, de megmeneküljenek az anyagi bukástól.

Az adó behajtásáról szóló törvény bírálata

Irta: Dr. Bartha Ignác, ügyvéd

A Románia gazdasági életében beállott krízis indító okai között jelentős szerepet tölt be az utóbbi években inagurált adópolitika, amely vas szigorával és kiméletlen intézkedéssel néha kimerítette a kizsákmányolás kritériumait is. A kormány, amely az államháztartás egyensúlyát a gazdaságilag leszegényedett polgárokkal igyekszik megtartani, könyörületes és minimális belátást nem ismerve, még mindig nem vette revízió alá azokat az intézkedéseket, amelyeket 1921. év augusztus elsején léptetett életbe a csatolt területeken és érvényesített az adótörvény alkalmazásával. Ez a törvény, amely a közjövödelmek behajtására és végrehajtására vonatkozó eljárási és anyagi jogi intézkedéseket tartalmazza, tele van zavaros elírásokkal.

Felsorolhatatlan az a sok panasz, amely az adótörvény életbeléptetése óta naponta százával elhangzik az adófizető polgárok részéről, akik a gazdasági összeomlás utvesztőjében kénytelenek mindenüket az államkincstárnak átadni, mert az utolsó butordarabjukat is árverés alá bocsátják az adóhivatal közegei. Hosszu ideig a csatolt területeken nem ismerték a törvény intézkedéseit, mert annak életbeléptetése ellenére is a régi rendszer szerint végezték el a nagy körütekintést és hozzáértést igénylő adóbehajtást. Később azonban jöttek a regáli pénzügyigazgatók, kik magukkal hozták a szellemet, a könyörtelenségig aplikálták a törvény paragrafusait: bekövetkezett az adórezsim változása. Az adóalany nevelése, amely a nyugati országok adópolitikájának rész-fonala, megszűnt és megkezdődött az anyagi erőket alapjában megrendítő adókizsákmányolás, amelynek szomorú következményeit beható tanulmányozások nélkül is világosan láthatjuk.

Különös, de meg kell állapítanunk, hogy a törvény életbeléptetése után két évvel még mindig igen tévesen alkalmazzák az 1921.-ben életbeléptetett új adótörvényt és ez a körülmény még zavarosabbá teszi az Erdély és Bánság területén érvényben lévő adózási rendszert.

Anélkül, hogy letérnénk az objektivitás útjáról, megpróbáljuk röviden ismertetni ezt a törvényt, amelynek téves intézkedései és tévesen alkalmazott helyes intézkedései között a gazdasági élet tömegpanasza hangzik fel:

A törvény két főrészből áll. Az első rész magában foglalja az adóvégrehajtók szervezetére vonatkozó rendelkezéseket, a második rész pedig a végrehajtás eljárással és több igen fontos anyagi jogszabály életbeléptetéssel foglalkozik.

A törvény első szakasza előírja, hogy az állam, megye és község minden egyenes és közvetett jövedelmei, pénzügyi intézkedései, uradalmi járandóságai avagy illetékei az e törvényben előírt eljárás szerint hajtandók be. Ép így hajtatik végre a közhatalóságok és állami jótékonyági egyesületek jövedelmei, hogyha költségvetésüket maga a képviselőház hagyja jóvá.

A végrehajtó személyzet (az adóhivatal) az állami pénzügyi szervezet egyik részét képezi. Elhelyezéséről a város, illetve község köteles gondoskodni saját költségén. Köteles a község helyiséget, berendezést, fűtést és világítást adni az adóhivatalnak. Ha ezt természetben nem adhatja meg, úgy köteles ezt pénzben fizetni.

Az adóhivatal működéséért a pénzügyigazgatók és a felügyelők személyesen felelnek. Bármilyen elsikkasztott összegért teljes vagyonukkal felelni tartoznak.

Ez a rendelkezés érthetővé teszi a pénzügyi tisztviselők ridegségét és kiméletlen elzárkózottságát. Azt meg lehet engedni, hogy a maga tetteiért a pénzügyigazgató felelősségre vonható legyen, de semmi körülmények között sem felelhet mások tetteiért.

Igaz, hogy a törvény az adóhivatal főnökét biztosíték letételére kötelezi, viszont az így megállapított két évi fizetés sem fedezi a sok milliót, mely kezén megfordul, még pedig akkor, amidőn a biztosíték részletenként a fizetéséből vonódik le.

Hogy pedig az adóvégrehajtó is miért oly kiméletlen és miért nincs soha sem szive, amikor nyomorultan élő polgárebek utolsó butordarab-

jait viteti el társzekeren, szintén megvilágítja a törvény további része és magyarázatát adja.

Az adóvégrehajtónak személyes érdeke fűződik ahoz, hogy minél több adó folyék be az állami pénztárba, mert ő a beszédett adóból, a felhajtás arányában, fizetésének egy negyedét, felét, avagy háromnegyed részét kapja jutalmul.

És ezt a jutalmat maga a pénzügyminiszter utalja ki.

A fokozatos felelősségnek pedig folytatása van. A pénzügyigazgató után, teljes vagyonával felel az adóhivatali főnök a fel nem hajtott adók hátralékos összegeiért. Az állam az esetben feltétlen elsőbbséggel bír követelése erejéig és az adóhivatali főnök ingatlan vagyonát minden alaki-

ság nélkül eladhatja, a vételárat bevételezheti, bármily terhek, legyenek is az ingatlanra bekebelezve, a főnök kinevezése óta. Ép úgy hajthatók végre a főnökök a törvény alapján, mint bármely más nyomorult adóalany.

Ime elképzelhető-e modern államban ilyen fokú felelősség valamely hivatalnok részéről? Hiszen maga a törvényhozás csak öntudatlanul fogadhatta el ezt az abszurd szabályt, vagy pedig azzal a gondolattal szavazta meg, hogy ez úgy sem hajtható végre.

Az okiráltságban nem is hajtják végre. Ott az ilyen szabály, csak írott malaszt marad.

Szól ez azonban a csatolt területeknek, ahol az adófőnök ebbeli félelmében betűről-betűre betartja a törvényes rendelkezéseket, sőt buzgóságában ezeket túl is lépi.

Ezért sirnak Erdély adófizetői!

Az évvégétől számított 2 hónapon belül az adófőnökök a felhajtott és hátralékos adóról kétfős kimutatást készítenek. Ezt a pénzügyigazgatóság bemutatják. A pénzügyigazgató saját maga harminc nap alatt határozza a jelentés felett. Elfogadhatja, vagy elutasíthatja. A határozat ellen az adófőnök a magas számvevőszékhez felelbezzhet. A felelbezés felfüggesztő hatályu. A felelbezésre hozott határozat végérvényes.

És most térjünk át: ad fortissimum!

A törvény 18. szakasza szerint a pénzügyigazgató, a felügyelők, vagy más megbizottaknak megállapítása alapján, bármely adófőnök, vagy közpénzt kezelő személy, a sikkasztás utján elkövetett károkért, minden peres eljárás vagy bírói beavatkozás nélkül végrehajtható. Itt is, az állam elsőbbséggel bír, mindenki előtt.

Veszedelemes rendelkezés.

Az adófőnököt kiszolgáltatták teljesen felettesének és az ő jóakarátának.

A bírói intézkedést ilyen esetben semmi körülmények között mellőzni sem szabad. Miért van hát bíróságunk és miért intézkedik olyan tökéletes módon a régi magyar törvény, hogy ilyen esetekben a zárlat azon-

nal elrendelhető és foganatosítható a sikkasztó közhivatalnokkal szemben. Nincs tehát semmi ok arra, hogy az igazságügyi intézkedéseket átengedje a törvényhozás a pénzügyi szerveknek. —

Egyenesen elremitő az a rendelkezés, hogy az eljáró pénzügyi tisztviselő által felvett jegyzőkönyv teljesen hiteles, annak adatait tanubizonyítással megtámadni nem lehet, annak alapján az illető adófőnök, vagy adótisztviselő elítélhető, ő semmivel sem védekezhetik, csak ép azt állíthatja a felvett jegyzőkönyvről, hogy az hamis. Ez esetben megindítják az eljárást hivatalból a jegyzőkönyvet feltevő adófőtisztviselő ellen és hogyha vádlott állításait igazolni nem tudja, még hatóság előtti rágalmozásért is elítéltek.

Az ellentét és ellenmondás pedig ott áll, hogy amennyiben a sikkasztó közhivatalnok az elsikkasztott összeg fel nem hajtható, úgy maguk a feleltes főbb tisztviselők felelősek ezért egész vagyonukkal. Tehát az az eset állhat elő, hogy az ellenőrzést gyakoroló főbb tisztviselő éppen félelmében nem jelenti fel alantosát, vagy pedig azzal egyet ért és így osztozik a bűnbén.

Mint mindenütt, úgy itt is van kivétel. A pénzügyminiszter minden különösebb indokolás nélkül a főbb tisztviselőt az anyagi felelősség alól mentesíti.

Ez a törvény első része.

A második fejezet első szakasza előírja, hogy mindenki, aki adóját a lejáratától számított 15 napon belül ki nem egyenlíti, végrehajtható.

Ezen rendelkezés után pedig, a 22. szakasz (jól meg kell jegyezni a szakaszt is) a jogászvilágban eddig nem hallott rendelkezést tartalmaz. Azt rendeli el ez a szakasz, hogy

minden közhivatal és bárki, aki adója valakinek: bérleti szolgálati, munkabéri, vállalati, vagy bármely hitelezési jogviszonyból kifolyólag, köteles tartozásának kifizetése alkalmával, hitelezőjétől adókönyvének előmutatását kéri és leigazoltatni, hogy adóhátralékban van-e?

Ha pedig a hitelező nem tudná igazolni, hogy minden adóját kifizette, úgy az adósnak joga van visszatartani és letétbe helyezni azt az összeget, mivel tartozik. Ellenkező esetben, tehát, hogyha elővigyázat nélkül kifizeti tartozását, úgy magát az adóst fogják végrehajtani tartozásának erejéig.

Amilyen zseniálisnak tetszhetett ez az új felfedezés a törvény megszövegezőjének, ép olyan erkölcstelennek tetszik ma nekünk. A kákan is bogot kereső rosszhiszemű adósnak adjunk csak bátorságot! Ma amikor az adók oly terhesek, hogy azoknak kiegyenlítése egyenesen lehetetlen, amidőn a csődbejutott kereskedők nagyrésze a nehéz közterheknek tudhatják te tönkremenefelüket, mindenki részletekben fizeti adóját és mindenkinek van adóhátraléka. Tessék beilleszteni ezt, a maga nemében páratlanul álló rendelkezést, a kereskedelmi életbe, ahol a kölcsönös hit és bizalom ép oly fontos, mint a halmak a víz és ahol hitelezés nélkül nem lehet elképzelni, az életet. Aztán a törvény adókönyveskét emlit.

Hol van az adókönyv? Az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 118. szakasza is előírja az adókönyveskét, de 1923 óta

Automobile

Accesorii

Cauciucuri

JULESCU

Auto-garage

Benzină, uleiuri.

C L U J,

Strada Regina Maria 16.

Strada Dorobanților No. 3.

Sucursala: TURDA.

Két és félmillió lejt gyűjtött fél- év alatt a Temesvári Bőriparosok Fogyasztási Szövetkezete

A temesvári bőriparosok megszüntetik vásárlásait a bőrkereskedőknél

Közel félesztendeje annak, hogy a temesvári Bőriparosok Fogyasztási Szövetkezete megalakult azzal a céllal, hogy a bőriparosokat a bőrkereskedők követítése alól mentesítse. A temesvári bőrkereskedők számos, hasonló vállalkozás meddő példáját látva maguk előtt, nem vették komolyan addig ezt az alakulatot, amíg a napokban rendkívüli meglepetésben volt részük.

Észrevehetővé vált, hogy a bőriparosok köréből egyre többen rendezik tartozásait és megszüntetik a megszokott régi kereskedő cégeknél eszközölt vásárlásait. A bőrkereskedők érdeklődni kezdtek és csakhamar megkapták a magyarázatot. Kiderült, hogy a Bőriparosok Fogyasztási Szövetkezete rövid félév alatt jelentékeny tőkét halmozott össze.

Az egyik sváb banknál folyószámlán 1 millió 500 ezer lej felett, a Kereskedelmi és Gazdasági Banknál pedig 1 millió lej felett rendelkezik. Tehát a szövetkezet rövid félév alatt 2 millió 500 ezer lejt gyűjtött és ezzel a tőkével megkezdte működését.

Ez a felfedezés érthető konsternációt keltett a bőrkereskedők körében, akik egyelőre még nem látják a módot, hogy miként vegyék fel a küzdelmet a szövetkezettel szemben.

„A gabonastandardizálásról szóló törvény- javaslat monopolizálni akarja gabonaexportunkat“

állapítja meg az Erdélyi és Bánsági Kereskedő Egye- sületek Szövetségének aradi értekezlete, amely a leg- élesebb harcot indítja a javaslat ellen

Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság arad-bánsági
szerkesztőségétől

Az Erdélyi és Bánsági Kereskedő Egyesületek Szövetsége a napokban Kun Richard elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a váradi, temesvári, szatmári, kolozsvári, marosvásárhelyi és aradi tagozatok vettek részt. Az értekezlet napirendjén három pont szerepelt:

1. A rosszhiszemű adósok elleni védekezés.
 2. Kövezetvám rendezése.
 3. A gabonastandardizálás.
- Az értekezlet mindhárom tárgyban nagyjelentőségű határozatokat hozott amelyeket alább ismertetünk.

A rosszhiszemű adósok ellen

Elsőnek a textilszakma tárgyalt ebben a fontos ügyben. Szenes Henrik aradi textilnagykereskedő indítványozta, hogy a nagykereskedői centrumokban irodát állítsanak fel, ezekkel havonta a kereskedők minden kihitelezést közöljenek.

Ezt a radikális védelmet, — bármennyire is megnyerte az értekezlet tetszését, — egyelőre költségessége miatt, megvalósíthatatlannak találta az értekezlet.

A nagyváradi Grünbaum és Várnai cég azt indítványozta, hogy a textilkereskedelemben és a szeszszakmában bevált módszert vesszék be, amely szerint a meglévő testületi irodákkal közlendő havonta a perelt adósok névsora, az óvatolt váltók és azoknak az adósoknak névsora, akik az esedékes cég lejáratától számított két hónapon

belül fizetési kötelezettségeiknek eleget nem tettek.

Az értekezlet felkérte dr. Fried Jánost, hogy ennek a javaslatnak értelmében dolgozzon ki munkaprogramot.

A kövezetvám kérdése

A kövezetvám kérdésében a szövetség akciójának eredménye, hogy a Temesváron a napokban megtartott polgármesteri értekezlet elvetette az „ad valorem“ kövezetvám gondolatát. Az értekezlet felkérte a váradi tagozatot, hogy memorándumban forduljon Peter Iulian közigazgatási vezérfelügyelőhöz és kérje az ad valorem illeték eltörlésére irányuló akciójának támogatását, egyben felkérte a váradi tagozatot, hogy az egységes és lehetőleg nem sok tételben felsorolt kövezetvám-tarifát dolgozzon ki és azt terjessze a vezérfelügyelő elé.

A gabonastandardizálás

Az értekezleten dr. Fischer József, a Szatmári Terménykereskedők Egyesületének titkára, mélyen szántó előadásban ismertette a parlament előtt fekvő törvényjavaslatot. Leszögezte, hogy az eddigi terményexport rendszer csak arra volt alkalmas, hogy a gabonaexportot teljesen lehetetlenné tegye.

A törvényjavaslatban lefektetett osztályozási rendszer, a szakértelem nélkül való ellenőrzés, ennek költségei, végül az

a kötelezettség, hogy a gabonát ma még fenn sem álló közraktárakban kell felraktározni, azt eredményezik, hogy részben az exporttevékenység erősen lecsökken, részben pedig fennmaradó exportunk egy társaság kezében monopolizáltak.

Mindez erősen vissza fog hatni mezőgazdaságunkra és azon keresztül egész gazdasági életünkre, amely

mezőgazdaságunkon épül fel. Így még élesebbé teszi a gazdasági válságot, aminek hatása végzetes lehet.

Mindezekre való hivatkozással az értekezlet táviratilag tiltakozik a földmivelésügyi, a kereskedelemügyi a javaslat ellen. Egyben pedig felkérte a szatmári tagozatot, hogy a kérdésben memorandumot dolgozzon ki, amelyet a parlament tagjainak küldjön meg.

Terjeszkedik a brassói Franck Heínrich és Fiai pótkávégyár

A brassói gyár fogja ellátni a csatolt területek szükségletét

Brassói tudósítónk jelenti: A világhírnévnek örvendő HEINRICH FRANCK UND SÖHNE brassói fiókjának igazgatósága elhatározta, hogy az üzemét hatalmas építkezésekkel kibővíti. A terv keresztülvitelére főleg az adott okot, hogy ERDÉLY ÉS BANSÁG PIACAIT EDDIG JÓRÉSST A BUKARESTI GYARBAN KÉSZÜLT PÓTKÁVÉVAL LÁTTAK EL és a brassói gyár csak kis mértékben járult hozzá az előállítás növeléséhez. A bukaresti központot azonban a brassói gyár kifejlesztésével kikapcsolják a csatolt területekről, amelyeket ezentúl csak a Brassóban készült pótkávéval fognak ellátni.

Itt említjük meg, hogy KORELL igazgató, a brassói gyár vezetője, néhány nappal ezelőtt külföldi szabadságra utazott. Távolléte alatt a vezetés munkáját a bécsi testvérvállalat egyik igazgatója látja el.

No. 299—313.

Publicație de licitație

Aduc la cunoștință generația, că „Cassa de Păstrare INTERESUL PUBLIC S. A.“ din Cluj, va vinde cu intvenția mea în localurile sale în Cluj, Calea Victoriei No. 3. conform §-lui 306. din Codul Commercial prin licitație publică:

1. La 27. Februarie 1928, la ora 3 p. m. 2 paturi, 2 nopiere, 2 dulapuri, 1 masă, 1 toaletă cu oglindă și 2 scaune cu prețuri de strigare de 15.000 Lei.

2. La 27. Februarie 1928, ora 3 și un sfert p. m. 20 bucăți 749 metri de delină spalabilă, cu prețuri de strigare de 30.000 Lei.

3. La 27. Februarie 1928, ora 3 și 1/2 p. m. un covor persian, cu prețuri de strigare de 7.000 Lei.

4. La 27. Februarie 1928, la ora 3 și 3/4 p. m. un inel cu brilant, cu prețuri de strigare de 5.000 Lei.

5. La 27. Februarie 1928, la ora 4 p. m. 1 mașină de sfredelit, 1 roată de transmisie, 3 aparate de tăiat suruburi, cu prețuri de strigare de 6.000 Lei.

6. La 27. Februarie 1928, la ora 4 și 1/4 p. m. mărfuri de textil diferite, cu prețuri de strigare de 30.000 Lei.

7. La 27. Februarie 1928, la ora 4 și 1/2 p. m. diferite juvaere și o blană de sealschin cu guler și manșeta de biber cu prețuri de strigare de 35.000 Lei.

8. La 27. Februarie 1928, la ora 4 și 3/4 p. m. diferite mărfuri de textil cu prețuri de strigare de 30 mii Lei.

9. La 28. Februarie 1928, la ora 3 p. m. diferite juvaere cu prețuri de strigar de 30.000 Lei.

10. La 28. Februarie 1928, la ora 3 și 1/4 p. m. un ceasornic de buzunar de aur, cu capac dublu, cu prețuri de strigare de 5.000 Lei.

11. La 28. Februarie 1928, la ora 3 și 1/2 p. m. un automobil de lux cu prețuri de strigare de 50.000 Lei.

12. La 28. Februarie 1928, la ora 3 și 3/4 p. m. 1 aparat de ventilație „Pallas“, 1 carburator original „Zenith“ cu regulator de aer, un magnet „Basch“ și 20 cusinete cu bile, cu prețuri de strigare de 30 mii Lei.

13. La 28. Februarie 1928, la ora 4 p. m. 1 galvano-dinam „Panhauser“ 9 buc. anoduri de nichel, cu prețuri de strigare de 25.000 Lei.

14. La 28. Februarie 1928, la ora 4 și 1/4 p. m. juvaere diferite, cu prețuri de strigare de 10.000 Lei.

15. La 28. Februarie 1928, la ora 4 și 1/2 p. m. diferite juvaere, cu prețuri de strigare de 6.500 Lei.

Lista obiectelor care vor urma să fie licitate, se poate privi în biroul avocatului Dr. Alexa NAGY în Cluj, Calea Victoriei No. 3.

Vadiul este de 10 la sută, care se va depune înaintea începerii licitației. Prețuri de cumpăre se va plăti imediat la fața locului, împreună cu 2 la sută taxa de cumpărare și impozit de lux de cumpărat.

Cluj, la 21. Februarie 1928.

Dr. Laurențiu Nestor
notar public.

O nouă exploatare de lemne a luat ființă în Brașov. Dl Sándor Albert fost conducător al Industriei de Lemne din Dolha și dl inginer Blénessy Sándor au întemeiat o societate în nume colectiv cu sediul în Brașov. Noua întreprindere a cumpărat ferestrăul Băncii Generale din Dulghini și va produce fag impregnat destinat pentru export.

„Ardealul Economic“

Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.
R. dacia și Administrația: }
Szerkesztőség és kiadóhivatal: }

—: Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja.
C L U J, Strada Minerva 7. Telefon: 4—44.

Direct or și răspunzător: }
Igazgató és felelős szerk.: }
Abonamente — Előfizetési árak:
In țară un an 1000, jumătate an 600 lei
belföldön egész évre }
pt. străinătate: 1500 lei.
külföldre: }

Anunțuri — Hirdetések:
Pagina l. a. cm² } 20 lei
Cimlapon l. old. cm²-ként }
In text } 15 lei
Szövegdalonn }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Vaklármá az aradi Viktória Takarékos és Hitelintézet körül

Az aradi liberális potentátok gáncsvetése — Nem sikerült a Banca Românească-nak felfalni a Victoriát — Ádám György vezérigazgatói állása megingathatatlan

Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság arad-bánsági szerkesztőségétől

Annak a rágalomnak a során, melyet a sajtó egy része indított a nagyvállalatok és bankok ellen, a legutóbbi napokban az aradi Viktória Takarékos-Hitelintézet került a támadások középpontjába. Az elmúlt napokban az egyik aradi napilapban az a fantasztikus hír látott napvilágot, — melyet különben az erdélyi sajtó egy része is átvett, — hogy a Viktória részvénytársaságát a Banca Românească tárcájába csuszik át, aminek révén a Viktória ügyvezető igazgatóságában jelentős személyi változás áll be.

A komoly közgazdasági sajtó nem ült fel ezeknek a híreszteléseknek és valóban ma abban a helyzetben vagyunk, hogy erélyesen megcáfolhatjuk ennek a dajkamesének minden vonatkozását.

Hogy azonban a közönség tiszta képet kapjon a Victoriánál törtétekről, elmondjuk azokat az eseményeket, amelyek a Victoriánál lejátszódtak és amelyek a szárnyra kapott hírekhez az alapot szolgáltatják.

A Viktória Takarékos- és Hitelintézet Arad és a Bánság legnagyobb pénzügyintéze, amely a nemzeti termelésben magasrendű szerepet játszik. A Viktória nem elégszik meg azzal a mindenkor rentabilis bankári teendővel, amely nem tekint másra mint az intézet közvetlen hasznára, hanem vállalja az ipari termelés rizikóját is. Részben hatalmas iparvállalatok tartoznak érdekelttséghez, részben pedig ugyanezek jelentős iparvállalatokat almentál.

Természetes, hogy ez nem történhetett anélkül, hogy egy-két kevésbé jövedelmező üzlet ne akadt volna a vállalatok között, úgy, hogy ezek által az intézet likvidálása egész jelentéktelen százalékban ne szenvedett volna.

A Banca Națională felismerte ezt a fontos missziót, amelyet a Viktória teljesít a nemzeti termelésben és ezért az intézet visszszámítási hitelét 100 millió lejre emelte fel.

Ez a kétségkívül örömdetes tény és az a körülmény, hogy a Banca Națională igazgatóságának legutóbbi határozata alapján a Nemzeti Hitel-

intézet a kihelyezések ellenőrzése szempontjából a Victoriánál is, mint a többi visszszámítási kapcsolatban álló pénzügyintézeteknél is, — vizsgálatot tartott, adott a szóbeszédre alkalmat.

Tény az, hogy a Viktória függetlensége számla néhány aradi liberális potentát szemében, akik minden erejükkel azon voltak és vannak, hogy az arad-bánsági románságnak ezt a mentővívót összerombolják.

Ezt a célt szolgálta az a hír is, amelyet az aradi liberálisok érdekeit szolgáló lap röpitett világgá. Azonban a Viktória, amely már külön támadások visszaverésére volt képes, ezt is könnyűszerrel verte vissza. A Viktória önálló intézet marad az aradi liberálisok minden áskálódása ellenére is.

Ami pedig az ügyvezető igazgató-ságot illeti,

Ádám György vezérigazgató személye minden vitán felül áll. Az ő multja összeforrott a Viktória multjával és az ő széles látókörű és minden nehézséget leküzdő szaktudása vezetésének köszönheti elsősorban a Viktória azt, hogy ma Arad és a Bánság legszámtotévőbb intézete.

A Viktória önálló intézet és élén Ádám György marad és ameddig ez így lesz, addig a Viktória jelenlegi illusztris pozíciójából és tekintélyéből veszteni nem is fog.

Az eseményekkel és az alaptalan híresztelésekkel kapcsolatban a Viktória igazgatósága a következő nyilatkozatot közölte a sajtóban:

Egyik radi lap február 19-iki számában intézetünkre vonatkozó közlemény jelent meg, amelynek adatai tévedésen alapulnak.

Ugyanis nem igaz az, hogy a „Victoriá”-nál óriási tőkét kellene mozgósítani, az sem igaz, hogy az igazgatóságban vagy a vezetőségben változás állott volna be, valamint az sem való, hogy a Viktória majoritása kikerüljön a loká-

Cséplőgépek Diesel-motorok Malmi gépek Traktorok

Eredeti gyári árak! — Kedvező fizetési feltételek!

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.
CLUJ, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151.

Telegramm: LOCOMOBIL.

lis tényezők kezei közül. Nem értjük, hogy minő érdekeket vél védeni a helybeli sajtó egy része ilyen téves adatok szellőztetésével?

Tudvalévő dolog az, hogy a jegybank, vagyis a Banca Națională a Romániai mindazon intézeteknek, amelyek visszszámítási viszonyban állanak, köteletségévé tette, hogy a betétek után fizetendő kamatok, valamint a kölcsön adott összegek utáni kamatok leszállítását, aminek természetes következménye, hogy egyes betevők felmondták betéteiket, ami azonban intézetünkönél semmi zavart nem

idézett elő, mert kötelezettségeinknek mindig pontosan teszünk eleget.

Azon körülmény, hogy a Banca Națională és mindazon pénzügyintézetek, amelyekkel visszszámítási viszonyban vagyunk, időről-időre meglátogatják intézetünket meggyőződést szerezni tevékenységünkről, szintén csak természetes és szokásos a pénzügyi világban.

Arad, 1928 február 21.

„VICTORIA”

Takarékos- és Hitelintézet
mint Részvénytársaság.

Argentina és Kanada dominálnak a gabonapiacra

A romániai lóhere- és lucernamag nem bírja a versenyt az oroszországi áruval

Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság munkatársa beszéletesen folytatott a terményáru-piac egyik ismert szaktekintélyével, aki a belföldi, valamint a világpiac állásáról az alábbiakat mondta:

— Az e héten kapott információk semmi jót nem újságolnak a buza helyzetének megjavulásáról. A csikagói, winniepei és buenosairesi terménytőzsdeken a nagy kínálat ellenére is elhanyagolták a buzavásárlásokat.

— Angol statisztikai körök kimutatása szerint

Argentínában 6 és fél millió tonna buza vár exportra az 1926—27. évi terméssel szemben.

amikor átlagosan 4 millió tonna gabona vár exportra. Hozzávetőleges számítás szerint

Kanada elmúlt évi termelése összesen 36 millió dollár értéket tett ki,

tehát jóval többet, mint az előző évi termelés.

— Minden kísérletezés, amely mozgást akar előidézni az amerikai terménytőzsdeken, meghiusul és az argentiniai árukínálatot a tengeri árak hirtelen felemelésével megsemmisítették.

— A világpiacra a tengeri kínálat igen minimális és a magas árak ellenére is úgy tűnik, hogy a nagyobb tengeri stókok kifogyóban vannak. Brailában diszponibilis tengeriért 62 ezer lej fizetnek per vagon Bordeaux hajó, míg Călăraș és Silistra környékén 60 ezer lejnél többet fizetnek ab Bordeaux slep.

Gyengén indul a lucerna- és lóhere-mag szezonja

— A lucerna és lóhere tavaszi szezonja külföldi és belföldi relációkban is gyengének minősíthető. A hamburgi világpiacot, amelyet eddig lóherével és lucernával főleg Amerika látott el, orosz áruval árasztották el.

A romániai lóhereexport az árak miatt Hamburgban nem igen tudja felvenni a versenyt az oroszországi lóhere árával,

amely 44—45 lejnek felel meg. A romániai lóhere- és lucerna közvetlenül a termelőnél 34—35 lejbe kerül; a tisztítás, illetve a z arankamentesítésnél 20 százalék elvész, úgy, hogy az óriási differenciát exportőrjeink nem tudják behozni.

— A külföldi lucerna és lóhere-szezon szintén gyengén indul. Az őszi tartott árakkal szemben termelőink alig tudnak 35 lejes áron tudni termelvényeiken. Az áru megtisztítása és arankamentesítése a Bădel-kés ülékekkel igen drága, úgy, hogy amíg az áru eljut az exportig, 62—65 lejbe kerül.

Kitűnően zárult a temesvári Lánccgyár téli szezonja

A temesvári Lánccgyár, amely a Bánság egyik legszakosított vezető üzeme, kitűnően végezte téli szezonját.

Serétgyára mindenben beváltotta a hozzáfűzött reményeket, amennyiben gyártmányai nemcsak Erdélyben, hanem a Regátban is igen elterjedtek és nagy keresletnek örvendenek.

Chamotte (tűzálló) téglák

hornyolt cserép

legolcsóbb árban, legjobb minőségben.

LÉDERER MÁRTON

Chamotte-tégla, Cserépgyár és Mészégető Rt. Alesd

Központi iroda:

Oradea-Mare, Strada Berthelot 6.

Telefon: 15—34.

Ciujai képviselő:

Szénási Józsefné és Társa

építőanyagraktár, Str. Mănășturului 8.

Din practica judecătorească

Accident

Potrivit legii XVIII din 1874, termenul de prescripție al unei acțiuni în daune pentru prepararea pagubelor izvorite dintrun accident este de trei ani începând dela data accidentului.

Este indiferent dacă reclamantul a fost reținut în serviciu și după data accidentului, retribuițiunile primite neconstituind o reparare a pagubelor suferite din cauza accidentului, ci un echivalent al serviciilor pe cari continua să le presteze. Iar principiul după care acolo unde legea specială nu prevede se aplică dreptul comun art. 1489 c. c. a. este inaplicabil în speță întâi pentru motivul că legea din 1874 arată în mod clar momentul de când începe să curgă termenul de prescripție și al doilea, fiindcă dauna materială cauzată reclamantului s'a produs în momentul accidentului, atunci când dânsul a căpătat leziunile incurabile.

Din simpla împrejurare a menținerii reclamantului în serviciu nu s'ar putea deduce o recunoaștere lăcită de natură a întrerupe prescripțiunea, întrucât, pentru o asemenea recunoaștere, era nevoie ca voința să fi fost arătată în așa mod încât să nu fi lăsat un motiv rațional de îndoială. (Curtea de Cas. 569/1927.)

Contribuțiuni directe

Având în vedere că, potrivit art. 2 al legii de organizare judecătorească, recursurile contra deciziunilor Comisiunilor de apel în materie fiscală s'ar judeca de Curtea de apel respectivă.

Considerând că prin această dispozițiune, care are un caracter de unificare a legislațiunii, legiuitorul s'a referit nu numai la Comisiunile de apel, în sensul legilor fiscale din vechiul regat, ci la organele colective din țările străine, cari după legile acolo în vigoare îndeplineau funcțiunea de Comisiuni de apel fiscale.

Că, astfel fiind, și întrucât în speță este vorba de un recurs îndreptat contra deciziunii unei Administrațiuni financiare din Ardeal, care, potrivit legii acolo în vigoare, funcționau în ce privește judecarea apelurilor în materie fiscală — cum este cazul — ca Comisiune de apel fiscală, recursul urmează a fi judecat de Curtea de apel respectivă, potrivit art. 2 mai sus citat.

Pentru aceste motive, Curtea declină competența. (Curt. de Casație 721/1927.)

Turburarea Folosinței

Prin legea chirilor se prelungese pentru diferite categorii de chiriași

anumite contracte de închiriere, în contra voinței proprietarilor. Pentru a asigura eficacitatea acestei dispozițiuni de interes general, legiuitorul a sancționat penalicește diferitele neajunsuri ce o parte le poate face celeilalte. Față de această rațiune și față de faptul că sancțiunea penală din art. 46 este prevăzută în legea specială pentru prelungirea contractelor de închiriere și derogatorie dela dreptul comun, urmează că această dispozițiune nu poate fi extinsă și în afară de cadrul legii speciale, ea trebuind a fi aplicată numai contractelor prelungite, iar nu și aceluia în curs de executare. Curt. de Cas. 468/1927.)

Navigațiune fluvială

În drept, oricare ar fi căraușul întreprinzător, contractul de transport de persoane și lucruri pe apă și pe uscat rămâne pentru părți un contract consensual întrucât codul comercial nu-i condiționează nicăeri existența de facerea unui act scris.

În conformitate cu art. 3 pt. 13 cod. com. contractul de transport de lucruri pe apă și pe uscat fiind enu-

merat printre faptele de comerț este și un contract de natură comercială și ca atare, potrivit art. 46 cod. com., poate fi dovedit cu oricare din mijloacele de probațiune admise de acest text, deci și cu proba cu martori.

Orice dispozițiuni ar cuprinde în această privință regulamentul de transport al Serviciului de navigațiune fluvială română (N. F. R.) el nu poate totuși deroga, în lipsa unui consimțământ expres al părților contractante, dela această regulă fundamentală de probațiune, prescrisă în materie comercială de art. 46 cod. com. (Curt. de Cas. 735/1927.)

Delict silvic

Proprietarul unei păduri supusă regimului silvic, de o suprafață mai mică de 25 ha, poate exploata pădurea sa numai în baza unui studiu sumar întocmit conform prevederilor art. 6 cod. sil., iar neconformarea la aceste dispoziții, atrage pentru proprietar penalitatea prevăzută de art. 7, 60 și 63 cod. silvic. Această penalitate se aplică numai celor ce exploatează, deci celor care fac tăierea în vederea

DIANA sós borszesz, vezérképviselőt „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

MEGHIVÓ.

Temesvári Első Takarékpénztár

t. c. részvényesei a f. évi március hó 11-én d. e. 11 órakor az intézet tanácstermében tartandó

82-ik évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívtnak.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az Igazgatóóság jelentése az elmúlt üzletévről. A mérleg előterjesztése.
3. A Felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény megadása az Igazgatóóság és Felügyelőbizottság részére.
4. A tiszta nyereség felosztása.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. A megüresedett igazgatósági tagsági helyek betöltése.
7. Egy felügyelőbizottsági tag megválasztása.
8. Előterjesztés és határozathozatal az alapítke felemelésére vonatkozólag.
9. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Vagyon

Mérlegszámla 1927 december 31.

Téher

Pénztár:									
Pénzkészlet	25,141.780.33								
Idegen pénznemek	812.021.—								
Követelések pénzüzeteknél	14,586.961.01	40,540.762	34						
Tárcaváltók		184,093.011	—						
Folyószámla követelések		169,589.685	16						
Jelzálogkölcsonk		3,680.658	81						
Ertékpapírok:									
Affiliációnk részvényei	2,844.403.—								
Külföldi értékpapírok	3,992.372.47	6,836.775	47						
Kezességek — Óvadékok		8,664.175	—						
Beszedési értékek		28,924.515	35						
Ingtatlanok:									
Takarékpénztári palota	894.106.88								
Nyugdíjalap ingatlana	149.190.—	1,043.296	88						
		443,372.880	01						
Részvénytőke					30,000.000.—				
Tartalékalap					6,475.328.63				
Nyugdíjalap					1,077.000.—				
Kétes követelések tartalékalapja az adótörvény 32. §-a értelmében					7,000.000.—		44,525.328	63	
Betétek könyvecskékre és folyószámlákban							304,547.993	08	
Folyószámla hitelezők							5,775.116	—	
Visszlezámitolás							32,042.442	—	
Forgalomban levő záloglevelek							3,558.350	—	
Kezességek és óvadékok							8,664.175	—	
Beszedési értékek							28,924.515	35	
Átmeneti tételek							8,863.147	77	
Nyereség:									
Athozat az 1926. évről					100.027.22				
1927. évi tiszta nyereség					6,374.784.96		6,474.812	18	
							443,372.880	01	

Timișoara, 1927 december 31-én.

A könyvelésért: Kratochvil O. s. k. aligazg. könyvszakértő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Neamtu C. s. k. elnök
 Dr. Baltescu J. s. k.
 Neamtu C. C. s. k.
 Pattyanzky E. s. k.
 Stachler A. s. k. alelnök
 Jahner R. s. k.
 Negrescu C. s. k.
 Dr. Róna I. s. k.
 Szeltmann P. s. k. vezérigazgató
 Kayser L. s. k.
 Nicolau P. s. k.
 Sescioreanu C. s. k.
 Marian E. s. k.
 Papacostea P. s. k.
 Skoday B. s. k.
 Dr. Miclosi C. s. k.
 Wilhelm J. s. k.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Dr. Lichtscheindl G. s. k. elnök
 I. Fiedler s. k. Popovici V. s. k. könyvszakértő
 Sbenghe D. s. k. könyvszakértő
 Dr. Scheirich T. s. k. Ungár A. s. k. Winkler H. s. k.

unui câștig, nu și proprietarului care
tae pentru trebuințele lui casnice.
(Tribunalul Dâmbovița 2560/1927.)

Lloyd

Recursul judecat de Curtea de apel
din Timișoara împotriva hotărârii Ca-
merii arbitrare a soc. „Lloyd“ nu
este un recurs în sensul legii Curții
de Casație, ci este o cale ordinară de
reformare a unei hotărâri, care nu
răpește dreptul de recurs în casare,
prevăzut de art. 103 din Constituție.
(Curt. de Cas. 48/1927.)

Speculă

După art. 32 al VI legea speculii,
apelul nu va fi primit dacă nu va fi
însoțit de recipisa doveditoare de
plata amenzii. Acest text având ca
sancțiunea neprimirea apelului, dacă
condamnatul nu a alăturat dela înce-
put, odată introducerea lui, și reci-
pisa, instanța de fond constatând în
fapt că această cerință nu a fost sa-
tisfăcută în timpul util cerut de lege,
nu mai putea primi ca amenda să fie
depusă ulterior. (Curtea de Casație
2840/1927.)

Az aradí áru- és értéktőzsde választott bíróságának szokványai

VII. A minőségre és minőségi kifogásra vonatkozó határozatok

VI. közlemény

62. §. A minőségi kifogás megtétele tekintetében, amennyiben ezek a szokások egyes árucikkekre nézve kivéltelt nem állapítanak meg, (pl. gabonaművek és egyéb termények) a következő határozatok érvényesek:

a) ha a vevő és az eladó az áru átadásánál akár személyesen, akár meghatalmazott által képviselve jelen vannak és az áru szakzerű vizsgálata nyomban lehetséges az áru minősége elleni kifogást azonnal meg kell tenni.

b) a más helyről a vevő kereskedelmi telepére küldött árut tartozik a vevő legkésőbb a vasuti vagy hajóértesítvény vételét követő hétköznapon megvizsgálni és az eladóval távirati uton, vagy ha táviró összeköttetés nincs, ajánlott levélben azonnal

közölni, hogy az áru minősége ellen kifogást emel.

Ha az áru nem a vevő kereskedelmi telepére, hanem más helyre küldött, akkor ez a megvizsgálás és kifogásolás a vasuti vagy hajóértesítvény vételét követő második hétköznapon is történhetik.

Ha a vevő a fenti határozatokat meg nem tartja, úgy csalás, vagy rejtett hibák esetét kivéve, az árut nem kifogásoltnak kell tekinteni.

63. §. Az előző szakasz a) pontja esetén a felek az áruból azonnal közös mustrát pecsételjenek: b) pontja esetében pedig, amennyiben az eladó a minőségi kifogás közlése után nyomban nem jelenti ki, hogy közös mustra vételéhez meg akar jelenni, tar-

tozik a vevő az áruból hiteles alakban azonnal mustrát venni és köteles azt az aradí áru- és értéktőzsde szakértő bizottságának azonnal elküldeni és pedig úgy, hogy az áru legkésőbb a mustravonástól számított 10 napon belül a bizottsághoz megérkezzen.

64. §. Ha valamelyik fél a közös mustravételt megtagadja, vagy arra nem jelenik meg, a másik fél köteles és pedig Aradon a tőzsde titkári hivatala vagy közjegyző útján, Aradon kívül olyan helyen, amely közjegyzői székhely, közjegyző útján, másutt hiteles alakban a vonakodó fél költségére mustrát vétetni.

65. §. Hiteles alakban vont mustrának tekintetik az, melyet királyi közjegyző az aradí áru- és értéktőzsde titkári hivatala, járásbíró vagy illetékes közigazgatási hatóság közbejöttével vontak.

66. §. Az áruminőségének megbírálására a tőzsdei szakértő bizottság van hivatva.

67. §. Ha a szállításra kerülő áru a tőzsdei szokásoknak vagy a szerződésnek meg nem felel, de a tőzsde szakértőbizottsága által megállapított értékevesebbet a vételár 2%-át meg nem haladja, illetve — amennyiben a vevőnek jogában áll az áru minősége ellen másutt, mint a teljesítés helyén kifogást emelni és a vevő az árut a teljesítési helyről az ő kívánatára történt elszállítás után kifogásolja, — a megállapított értékevesebbet a vételár 5%-át meg nem haladja, úgy a vevő az árut a szakértőbizottság által megállapított árleengedés mellett átvenni, az eladó pedig neki az árut ezen árleengedés mellett átengedni köteles.

68. §. Az értékevesebbet mérté-

kére való tekintet nélkül megtagadhatja azonban a vevő az áru átvételét, ha a szerződés ellenére nem egészséges 69. §. Ha a vevő a tőzsdei szakértőbizottság véleményének kihirdetése előtt kijelenti, hogy az árut a megálapítandó értékevesebbetnek megfelelő árleengedés mellett megtartani kívánja, az eladó az árut ezen árleengedés mellett akkor is köteles átengedni, ha az értékevesebbet a 67. §-ban említett 2%-ot, illetve 5%-ot meghaladja.

70. §. Ha a vevő az árut a 67. és 68. § értelmében nem köteles átvenni, vagy ha nem jelentette ki a 69. § szerint azt, hogy az árut átvenni kívánja, úgy az eladónak — a 61. § esetét kivéve — jogában áll a szakértőbizottság véleményének kihirdetése napjától számítva Aradon 4 nap alatt, Aradon kívül 6 nap alatt, de bizonyos határidőn belül teljesítendő szerződések-nél mindig csak a kikötött határidőn belül, új bemutatást eszközölni. Tartozik azonban ezt a szándékát legkésőbb a szakértői vélemény kihirdetését követő hétköznapon a vevővel közölni. Ha ezt elmulasztja, vagy ha az ujonnan bemutatott árut is szerződésellenes minőségűnek mondatná ki, a vevő a 83. §-ban felsorolt jogok bármelyikét gyakorolhatja.

71. §. Az eladó azt a költséget, melyet a vevőnek szerződésellenes áru bemutatása által okoz (utazási személyes és egyéb kiadások) utóbbinak megtéríteni tartozik.

Viszont köteles a vevő az alaptalan minőségi kifogás következtében felmerült költségeket az eladónak megtéríteni.

(Folytatjuk.)

MEGHÍVÓ.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság XXXIII. évi rendes közgyűlését

1928. évi március 11-én délelőtt 11 órakor fogja Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám alatti székházában megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1927. évi üzleteredményről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Egy igazgatósági tag választása 3 év tartamára.

Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényét a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztáránál, Cluj-Kolozsvárt még le nem járt szelvényeivel együtt letette.

Értesítjük a t. részvényeseket, hogy az igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg- és eredmény-szám'a az intézet hivatalos helyiségében folyó év február 27-étől kezdődőleg közszemlére ki lesz téve és azokat a t. részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1927. december 31-én.

KÖVETEL

Kézpénzkészlet, deviza, idegen pénzek és azonnal esedékes követelések		58,170.120	31	Részvénytőke			
Ingtatlanok				régi kibocsátás — — — — —	40,000.000	—	
intézeti székház — — — — —	375.000	—		Nagyvárad Takarékpénztár részvények kicserélésére fentartva — —	2,500.000	—	42,500.000
áruraktári telep — — — — —	354.633	—		Tartalékok			
vidéki ingatlanok — — — — —	6,901.286	50	7,630.919	50	tartaléktőke — — — — —	32,755.153	47
Leszámitolt váltók				kétes követelések tartaléka — — —	2,824.180	55	35,579.334
leiben fizetendők — — — — —	165,587.341	27		Alapok			
külföldi valutában fizetendők — —	39,872.621	—	205,459.962	intézeti nyugdíjalap — — — — —	5,963.042	75	
Jelzálogkölcsonok				Nagyvárad Takarékpénztárféle nyugdíjalap — — — — —	660.086	35	
kamatozók és törlesztések — — —			851.342	270.391	—	—	6,893.520
Folyószámlák				Br. Jósika S. tiszti jóléti alap — —			10
fedezettel és más biztosítókkal —	146,335.103	41		Betétek és folyószámlák			
affiliált vállalatunk folyószámlái —	41,023.132	17		leiben — — — — —	429,723.470	44	
bankári követelések — — — — —	64,135.602	93		külföldi valutában — — — — —	39,268.171	61	468,991.642
adósok külföldi valutában — — — —	40,872.826	97	292,366.665	48			45,304.400
Kezesség és óvadékhitelek — — —			45,304.400	—			—
Értékpapírok				Általunk vállalt kezességek			
különböző papírok — — — — —	10,306.132	31		Visszleszámitolt váltók			
affiliált vállalatunk részvényei — —	28,173.054	26	38,479.186	leiben — — — — —	8,400.000	—	
				külföldi valutában — — — — —	20,055.871	—	28,455.871
				Fel nem vett osztalékok — — — — —			175,205
				Átmenő tételek — — — — —			57
				Tiszta jövedelem — — — — —			13,085.308
							11
							648,262.596
							35

Banca Agrară Soc. An. Cluj

Convocare

In conformitate cu art. 9 din statutele societății, dnii acționari ai Băncii Agrare S. A. Cluj sunt convocați la

adunarea generală ordinară

care se va ține la 10 Martie 1928 ora 10 a. m. în localul băncii din Cluj, Calea Regele Ferdinand 36-38 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație, Comitetului de Cenzori, și aprobarea bilanțului anului de gestiune 1927.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Darea absoluturului Cons. de Adm. și Comi' tului de Cenzori pentru gestiunea anului 1927.
5. Modificarea articolelor 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 30 și 31, 50, 51, suprimarea art. 6, 7, 39, 40, 41, 48, 52-70 din statute, introducerea art. 52-58 în statute.

6. Alegerea delegațiunii speciale pentru chestiunile disciplinare și de pensionare ale directorilor și subdirectorilor, în conf. cu art. 36 din statute.

7. Stabilirea jetoanelor de prezență.

In conformitate cu art. 14 din statutele societății, numai acele acțiuni au drept de vot în adunările generale, care sunt înscrise în condica acționarilor pe nume, cu cel puțin una lună înainte de încheierea anului de gestiune.

Justificarea acționarilor participanți la adunarea generală se va face prin buletinul de vot, liberat de direcțiune, la cerere, după stabilirea identității acționarului înscris în registrul nominal, fie prin sau după verificarea procurilor prezentate.

Depunerea acțiunilor respective a procurilor în scopul indicat mai sus, se poate face la caseria societății din Cluj, la sucursalele ei din Beiuș, Lipova, Orșova, Timișoara, la banca Marmarosch Blank et. Co. s. a. București, Banca Chrissoveloni, București, Albina, institut de credit și economii s. a. suc. București, precum și la toate institutele membre ale Solidarității, până la 6. Martie 1928.

Cluj, la 4 Febr. 1928.

Consiliul de Administrație.

ACTIV

Bilanț general la 31 Decembrie 1927

PASIV

Cassa — — — — —	6.421.162		Capital social — — — — —			55.000.000
Disponibil la Banca Naț. a României	1.366.710	7.787.872	Fond de rezervă statutar — —	30.100.525		
Disponibil la Bănci — — — —		9.589.271	Fond de garanție a scrisurilor fonc.	1.500.000		
Efecte publice și acțiuni — —		30.448.281	Fond de rezervă pt. abscrierea creanțelor dubioase — — —	8.400.000	40.000.525	
Efectele fondului de pensuni — —	3.011.200		Fond de pensuni al funcționarilor	7.262.640		
Efectele fondului de ajutorare — —	2.069.000	5.080.200	Fond de ajutorare a funcționarilor în caz de boală și deces — —	2.990.000	10.252.640	50.253.165
Portofoliu de scont:			Depuneri spre fructificare și dep.		61.616.075	
Portofol-u fărănesc — — —	29.921.873		Ordine de plată — — — — —		607.226	62.223.301
Portofoliu comerc al — — —	57.464.297		Conturi curente creditoare — —			11.883.466
Portofoliu industrial — — —	71.200.000	212.597.139	Reescont la Banca Naț. a României			
Portofoliu cu garanție ipotecară	54.010.969		Propiu — — — — —		111.660.148	
Conturi curente debitoare:			Giruri — — — — —		47.380.000	159.040.148
Clienți cu garanție ipotecară —	18.156.527	74.668.046	Diverse conturi creditoare			
Clienți cu gaj comercial — —	56.511.519	137.404	Diverși creditor — — — —		687.716	
Imprumuturi ipotecare cu anuități			Devize — — — — —		2.045.647	
Diverse conturi debitoare:			Dividend nereclamat — — —		207.042	2.940.405
Diverși debitori, avansuri, Ssale transitor — — — — —	4.833.557	4.858.229	Interese transitoare cuvenite a. viitor			3.499.152
Monede streine și mărfuri — —	24.672		Garanții — — — — —	28.410.300		
Imobile: Casele din Cluj: Calea Regele Ferdinand 36-38, Str. Babeș 15, Str. Elisabeta 55, din Timișoara, Lipova, Beiuș, terenul de parcelare din Tg.-Mur și pădurea din Sovata — — —		7.213.671	Creditori de avaluri — — — —	10.000.000		8.224.161
Mobilier după abscriere — — —		683.685	Profit net			
Debitori de garanții — — — —	28.410.300					
Avaluri — — — — —	10.000.000					
		353.063.798				353.063.793

Conturi de ordine

Efecte în păstrare — — — —		31.902.412	Depunători de efecte în păstrare —		31.902.412
Efecte în gaj și garanție — —		66.842.081	Depunători de efecte în gaj și garanție — — — — —		66.842.081
		98.744.493			98.744.493

Contul profit și pierdere

DEBIT			CREDIT		
Dobânzi plătite:			Dobânzi încasate:		
la depuneri — — — — —	4.407.663		din scont — — — — —	18.125.918	
la reescont — — — — —	9.388.357	13.796.020	din conturi curente — — —	4.847.099	
Pentru fondul de abscriere al creanțelor dubioase — — — — —		2.482.837	din efecte publice și acțiuni —	1.863.968	24.845.337
Cheltuieli generale — — — — —		3.071.068	din imprumuturi ipotecare —	8.352	630.265
Salare — — — — —	2.395.331		Venitul imobilelor — — — — —		7.565.824
Adausuri de scumpete — — — —	2.057.734		Proviziuni — — — — —		
Bani de chirie — — — — —	181.310	4.634.375			
Impozite — — — — —		785.450			
Amortizațiuni — — — — —		47.515			
Profit net		8.224.161			
		33.041.426			33.041.426

ss. Aurel Esca, director general.

ss. I. Enescu, director.

ss. Dr. Laurian German, director.

ss. Adrian Lazăr, șef-contabil, cont. aut.

Consiliul de Administrație:

ss. Dr. Octavian Prie, președinte

ss. Dr. Marcian Călușiu.

ss. Ionel Comșa.

ss. Dr. Elje Dăianu.

ss. Ion Agârbiceanu.

ss. Dr. Nicolae Comșa.

ss. Victor Stanciu,

ss. Dr. Laurian Gabor.

ss. Dr. Lucian Borcia.

ss. Silviu Dragomir.

Subsemnații cenzori am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului. Cluj, la 3 Februarie 1928.

Comitetul de cenzori:

ss. Dr. Iosif Boca, președinte.

ss. Gh. Bratu.

ss. Ștefan Boer, expert contabil.

ss. A. C. Domșa.

ss. Dr. Ștefan Bornemisa.

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț Societate Anonimă Cluj**Convocare**

Domnii acționari ai Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț S. A. în Cluj sunt convocați la

a IX-a adunare generală ordinară

pe **Joi 15 Martie 1928** la orele **9 a. m.** în sala de ședințe a Camerei de Comerț și Industrie Cluj, Calea Victoriei No. 51, cu următoarea

Ordine de zi :

1. Deschiderea adunării;
2. Raportul Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor;
3. Satorirea bilanțului, a contului de profit și pierdere pe anul 1927 și descărcarea Consiliului de Administrație și a cenzorilor pentru gestiunea anului 1927;
4. Distribuirea profitului net;
5. Satorirea marcelor de prezență pe anul 1928;
6. Complectarea Consiliului de Administrație pe 3 ani conform art. 15 din statute.

Conform art. 14 din statute, în adunările generale fiecare acțiune are un vot, totuși nici un acționar prezent nu poate reprezenta mai multe voturi, decât 1/30 parte a voturilor prezente în adunarea generală, fie ca proprietar, fie ca plenipotențiatul altui acționar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acționari, cari și-au depus acțiunile până în prețuia adunării generale la caseria institutului în Cluj, sau vor prezenta în acelaș termen reversul despre depunerea acțiunilor la filialele noastre sau la societățile (și filialele lor) membre la „Solidaritatea” — Asociația institutelor financiare române din Ardeal. Asemenea se vor putea depozita acțiunile la filiala băncii „Albina” București (Str. Lipscani).

Reversele băneilor despre depozitarea acțiunilor la institutele indicate sunt a se expedia Centralei noastre din Cluj, în așa timp, ca a-cele să sosească până în prețuia adunării. (Art. 14 din statute). Cluj, la 5 Februarie 1928. Consiliul de Administrație.

Active		Bilanț general la 31 Decembrie 1927		Pasive	
Casa — — — — —	9.910.882	Capital societar — — — — —	50.000.000		
Disponibil la Banca Națională a României — — — — —	6.188.774	Fond de rezervă — — — — —	19.641.100		
Scout — — — — —	156.033.110	Depuneri pe libel — — — — —	156.854.605		
Scout cu acoperire hipotecară — — — — —	14.780.764	Depuneri în cont-curent — — — — —	12.946.594		
Imprumuturi pe lombard — — — — —	4.788.800	Depunerea fondului de penziuni al funcț. — — — — —	3.983.800	173.784.999	
Conturi curente — — — — —	118.060.963	Reescont — — — — —		108.493.099	
Efecte publice și acțiuni — — — — —	42.981.446	Dividendă neplătită — — — — —		474.902	
Imobile: Edificiile centralei, edificiile sucursalelor: Alba-Iulia, Bistrița, Hăgeș, Turda, depozitele de mărfuri la Centrală și la sucursalele Alba-Iulia și Sibiu — — — — —	15.925.900	Conturi curente creditoare — — — — —		8.820.816	
Mobilier, aranjament în depozite și vehicule — — — — —	1.010.000	Diverse conturi creditoare — — — — —		1.176.043	
Mărfuri — — — — —	2.032.040	Interese transitoare — — — — —		2.755.923	365.146.882
Diverse conturi debitoare — — — — —	2.478.137	Beneficiu net — — — — —			9.053.934
		374.200.816			374.200.816
		374.200.816			374.200.816

Conturi de ordine

Efecte în gaj — — — — —	11.195.650	Depunători de efecte în gaj — — — — —	11.195.650
Efecte în depozit liber — — — — —	85.886.880	Depunători de efecte în depozit liber — — — — —	85.886.880
Efecte de cont curent — — — — —	48.115.486	Depunători de efecte de cont-curent	48.115.486
Debitori de garanții — — — — —	15.040.000	Scrisori de garanții — — — — —	15.040.000
	160.238.016		160.238.016

Contul profit și pierdere

Debit		Credit	
Dobânzi plătite — — — — —	31.267.560,36	Dobânzi, comisioane etc. — — — — —	53.461.738,07
Salare și adausuri, diurne, jetoane etc.	7.831.472,52		
Impozite — — — — —	1.091.078,18		
Cheltuieli generale — — — — —	3.293.158,45		
Amortizări — — — — —	924.534,56		
Beneficiu net — — — — —			
	44.407.804,07		
	9.053.934, —		
	53.461.738,07		53.461.738,07

Cluj, la 31 Decembrie 1927.

Pentru contabilitate:
Ioan Babeș expert-contabil.

Direcțiunea :

Ionel Comșa director general.

Dr. Octavian Sglimbea director.

Consiliul de administrație :

Valentin Poruțiu Dr. Georgiu Popescu Dominic Rațiu Dr. Laurean German Dr. Ionel Pop George Adam Dr. Victor Moldovan
președinte. Dr. Iacob Radu Constantin Herția Dr. Leo Parasca Ion Vulcu Vasile Goldiș Vasile C. Osvadă

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Revăzut: Nicolae Munthiu revizor al „Solidității”

Cluj, la 4 Februarie 1928.

Dr. Octavian Russu președinte.

Aurel C. Domșa

Constantin Popp

Aurel Ciortea

Nicolae Bratu

Temesváron ezer „tranzakció“ és „fizetési nehézség“ nyugtalanítja a piacot

mert

az érdekeltek nem tájékoztatják megfelelően a sajtót

A temesvári piac sultogásoktól lázás. Helyesebben a temesvári piac lázás sultogásokban fejeződik ki. Hatalmas tranzakciók „vannak“ a levegőben, amelyek vagy a „lebonyolítás előtt“ állnak, vagy pedig „lebonyolításuk folyamatban is van.“

Megállapíthatjuk, hogy ennek az oka abban keresendő, hogy a temesvári nagyvállalatok a sajtóval szemben annyira exclusiv magatartást tanúsítanak, hogy a legkényesebb ügyekben a tájékozódás szinte lehetetlen.

Elég Neubauer igazgatót egyszerűszer Kubicek vezérigazgatóval beszélgetve látni, hogy szárnyra kelljen a hír: a Léda jelentős tranzakcióról tárgyal, a Szana érdekeltségéből ki akar válni és a Le-

számítóbanc érdekszférájába kíván kapcsolódni. Természetesen egy szó sem igaz, vagy ha van benne valami igazság, nincs aki felvilágosítást adna az érdeklődőknek, nincs aki információkkal el látna a sajtót.

De ez még a jobbik eset, amikor csak tranzakcióról szól a téma. Sokkal veszedelmesebb az, ha valamely a gazdasági helyzet által megkövetelt lépésből a legvadabb hírek kapnak szárnyra.

Bizonyos az, hogy nem helyes a mai ideges, feszült atmoszférában elzárkózni a sajtó elől, amely nem tud hivatásának ilyen formán megfelelni: tájékoztatni a nyilvánosságot a való tényállás és reális helyzet felől.

Licitații

1 Martie: Ministerul de industrie și comerț, ține licitație cu caracter de urgență ora 11 în cabinetul dlui director general al valorificării bunurilor Statului; pentru cumpărarea a 65 vagoane coks metalurgic necesar Uzinelor de fier ale Statului Hunedoara.

2 Martie: La ora 10 dimineața se va ține la Ministerul Lucrărilor Publice, direcțiunea I tehnică (serviciul materialelor) din bule-

vardul Elisabeta, pentru tipărirea imprimatelor necesare Ministerului și direcțiunilor pendinte, în cursul anului 1928.

5 Martie: Ora 11, în localul direcțiunei XI, reg. silvică Cluj, piața Cuza Vodă No. 3 se va vinde prin licitație materialul lemnos în picior de pe suprafața de circa 3.79 ha, din pădurea Valea Făgetelor, proprietatea bisericeii greco-catolice din comuna Bercea. Estimatiunea de oficiu este de lei 85.000.

Informațiuni HIREK

Sucursala din Brașov a fabricii de surogat de cafea Franck u. Söhne își va mări instalațiunile. Până în prezent Transilvania și Banatul erau aprovizionate în mare parte cu produsele fabricii surori din București. Fabrica din Brașov va fi mărîtă în așa proporții, ca să poată satisface consumația din Transilvania și Banat realizând astfel o economie la transporturile pe căile ferate. Dl. Korell, directorul fabricii din Brașov a plecat în concediu în străinătate. În absența sa va fi înlocuit de un director al fabricii Franck u. Söhne din Viena.

Industria de lemne „Transylvania“ din Brașov și-a vândut întreaga producție din 1927 firmei „Lomaș“, care a căștigat-o pe un preț foarte redus. Bilanțul pe 1927 al firmei „Transylvania“ este cât se poate de mulțumitor.

Fabrica de celuloză din Zărnești se pregătește pentru export. Fabrica de celuloză din Zărnești face toate pregătirile pentru a-și trece produsele peste hotare, începând din primăvara.

Mișcarea de primăvara pe piața lemnului poate se anunța sub auspicii favorabile, manifestându-se un interes viu dinspre Marea Mediterană. Vin cereri și dela răsarit, precum și din Ungaria. S'a animat și piața internă. Prețurile mai ales pentru Levant arată deja o urcare de 8-10 shilingi, un simptom îmbucurător după stagnarea ultimilor doi ani.

A brassó Transsylvania faipari vállalat eladta egész évi termelését. Brassói tudósítónk jelenti: A Transsylvaniai Faipari Vállalat Rt., amely igen jó eredménnyel zárta évvégi mérlegét, 1927. évi termelését eladta a Lomási Faipari Rt. vállalatnak. A Transsylvania múlt évi termelése 20 ezer köbméter tesz ki, amelyet igen olcsó áron adott el a Lomásinak.

Uj fatermelő cég Brassóban. Brassói tudósítónk jelenti: Sándor Albert, a Dolhai Faipar volt üzembiztosja és Blénessy Sándor mérnök, fatermelő közkereseti társasági alapon új fatermelő és fakeskedelmi céget alapítottak Brassó székhellyel. Az új közkereseti termelő társaság megvásárolta a Banca Generala dulghini kétkeretes gőzfűrészt, amelyet exportcélra szánt gőzölt bükkanyag előállítására használnak fel.

Kibővítik a temesvári Bozsák Mihály és Fia sodronygyárát? Bozsák Mihály és Fia temesvári sodronygyárát több millió lej investációval fogja kibővíteni a tavasz folyamán.

Uj vagonjavítógyárát terveznek a Bánságban. Kovács Géza mérnök, Szántó Elemér és Manciu vagonjavító műhelyt akartak létesíteni. Kapcsolatot kerestek a Resicával, azonban eredménytelenül. A tervezett tranzakció jelenlegi stádiuma az, hogy az élelmes vállalkozók részvénytársaságot kívánnak összehozni rentabilis tervük megvalósítására.

MEGHÍVÓ

a „Transsylvania“ Bank Részvénytársaságnak

Alba-Iuliában, 1928. évi február hó 28-án d. u. 4 órakor az intézet helyiségében tartandó

LVI. évi rendes közgyűlésére,

amelyre a t. részvényesek meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1927. üzletéről, a mérleg megállapítása, a felügyelőbizottság jelentése és határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottságnak adandó felmentvény tárgyában.

2. Határozathozatal az 1927. üzletév tisztanyereségének felosztása tárgyában.

3. Az igazgatóság javaslata az intézetnek a kolozsvári „Transsylvania“ Bank Rt.-ba való beolvadása tárgyában és e tekintelben határozathozatal.

Alba-Iulia, 1928. február 9.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: Minden egyes részvény egy szavazatra jogosít. A közgyűlésen a részvényesi jogot csak oly részvény alapján lehet gyakorolni, amely a közgyűlést 3 hónappal megelőzőleg átíratott a részvényes javára és 3 nappal a közgyűlés előtt elismervény ellenében az intézet pénztáránál, vagy annak csikszeredai, csikszentmártoni, ditrói, gyergyószentmiklósi, kézdivásárhelyi, v. tordai fiókjaitól le nem járt szelvényeivel együtt közgyűlési letétbe helyeztetett.

VAGYON

MÉRLEG-SZÁMLA

TEHER

Rendelkezésre álló vagyon:			Saját tőkék:		
Készpénz	6.805.986		Részvénytőke	10.000.000	
Bankoknál rendelkezésre álló tőkék	8.638.109	15.444.095	Kétes követelések tartaléka	716.227	
Realizálható vagyon:			Nyugdíjalap	1.494.824	12.211.051
Értékpapír	977.504		Idegen tőkék:		
Nyugdíjalap értékpapír	605.219		Betét	122.945.102	
Váltó	85.978.182		Hitelezők	2.580.238	
Adósok	32.777.637	120.338.542	Visszleszámitolt váltók	615.000	
Lekötött vagyon:			Fel nem vett osztalék	44.050	126.184.390
Intézeti székház: „Dacia“, „Transsylvania“ szállodák, komplett berendezéssel: ditrói és csikszeredai ház, bálványosi ingatlan		6.313.984	Átmenő tételek		2.493.390
Szavatossági adósok		1.444.100	Szavatossági hitelezők		1.444.100
		143.540.721	Nyereség		1.207.790
					143.540.721

VESZTESÉG

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA

NYERESÉG

Kamattehrek		13.642.911 45	Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek		22.025.533 24
Személyi és dologi kiadások, adók stb.		6.458.604 79			
Kétes követelésekre tartalékolva		716.227			
Tiszta nyereség:					
Folyó évi nyereség	1.924.017				
Kétes követelésekre tartalékolva	716.227	1.207.790			
		22.025.533 24			22.025.533 24

Alba-Iulia—Gyulafehérvár, 1927 évi december hó 31-én

László Endre s. k., vezérigazgató A „TRANSSYLVANIA“ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA: Pletkovich József s.k. cont. autor.
Balázs Ferenc s. k. elnök Dr. Sava Aurel s. k. társelnök Dr. Balázs András s. k. Boros József s. k. Dr. Daradics Felix s. k. Esca Aurel s. k.
Dr. Hartenbaum Simon s. k. Héjja Kálán s. k. Kóródy Imre s. k. Miklós István s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

A „TRANSSYLVANIA“ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐBIZOTTSÁGA
Kárpiss János s. k. Keserü András s. k. Kootz Frigyes s. k. Haraly Béla s. k.

Budapestre utazik?!

20% engedményt kap mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból, 10% engedményt kap olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha.) 5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról. **OTTHON ERZI MAGÁT** jól fűtött szobáinkban. Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előny folytán, hogy o k v e t l e n ü l nálunk szálljon meg.

GRAND HOTEL PARK

nagyszálló BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10

A keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben!

Autólakkokat

Email fehér és színes lakkokat, minden ipari célra szükséges lakkokat és festékeket legjobban és legolcsóbban azonnal szállít

„L E D A” Rt. Lakkgyár
Timişoara.

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugăriţelor No. 1.
(Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anvagok. Mű-
szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-
mobürstenfabrik. Motorok
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piaţa Unirii (Mátyás király-tér) 7
Fiókja: Dés, Dicső-
szentmarton, Gyulafehé-
vár és Marosvásárhely.

Saját tőkéi 77 millió lei

Minden bankügyletet
legelőnyesebben vég-
gez. — Engedélyezett
devizahely. — Áru-
raktárai a v a s u t
mellett!

Affiliált intézetek:
Torda-aranyos vármegyei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérmegyei Gazdasá-
gi Bank és Takarékp. Rt.
Nagyenyed, Udvarhelyme-
gyei Takarékpénztár Rt.
Székelyudvarhelyen — és
Sz.-Kereszturon, Szászré-
genvideki Takarékpénztár Rt.
Rt. Szászrégenben és Nép-
bank Rt. Bánffyhadon

Eredeti

„M. A. V.”

cséplők, DIESEL, BENZIN,
PETROLEUM nyersolaj-
motorok

és locomobilok, több évi
részletfizetésre kaphatók

„Gépvásárnál”

BRASSÓ,
Vasut utcai vám mellett!

Fatma,

Arad, gyárt

mindennemű fehér és litografált bá-
dogdobozokat, rézkilincset és ajtóci-
meket, különböző tömegeikket ???
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

FONDAT IN ANUL 1812

J. ŞI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalaţie proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ŞI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri şi ţuică en gros!

Producerea lemnului
Industria lemnului
Comerţul lemnului

Despre toate fazele pieţei Vă
informează precis şi la timp

A fatermelés
A faipar
A fakereskedelem

minden fázisáról pontosan és
részletesen számol be a

„LEMMUL”

„HOLZZEITUNG”

singura revistă forestieră bilunară
din Ardeal care apare în româ-
neşte, nemşte şi ungureşte.
Toate evenimentele forestiere in-
terne şi externe, situaţia pieţei,
articole scrise de cei mai de
seamă specialişti, informaţiuni
etc., etc.

Revista fiind răspândită, rezul-
tatul anunţurilor este sigur.

Redacţia şi administraţia:

TIMISOARA, Piaţa Libertăţii 3.

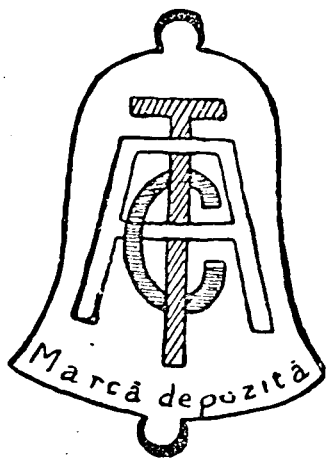
Red. din Cluj: — Kolozsvári szerkesztőség:

Cluj, Str. Minerva 7. Telefon: 4-44.

Erdély egyetlen román, német
és magyar nyelven kéthetenként
megjelenő szaklapja. A külföld
és belföld összes szakmai ese-
menyeiről, piaci helyzetéről és
friss, szakemberek által írt cik-
kekben és riportokban tájékoz-
tatja olvasó táborát.

A lap e terjedtsége biztosítja a
hirdetések eredményét.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

„TACĂMUL“
FABRICĂ DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, STR. NICOLAE IORGA 11a.

FABRICĂ: Tacămuri, servicii de masă, obiecte de lux, etc. — Numal pentru revânzatori. Telefon 482.
DAȚI ATENȚIE MARCEI FABRICEI !

**Industria Textilă
Arădană Soc. A.**

Telefon:
7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon:
7-58.

**Aradi Textilgyár
Részvénytársaság**

**Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság**

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și Rezerve
Lei 62,100.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO“, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Fondată la anul 1887.

Fondată la anul 1887.

VICTORIA

Institut de Credit și Economii S. A. Arad

Sucursale:

Chișineu-Criș, Șiria, Ineu,
Radna, Rovine, Bu eni și
Aradul-Nou.

Agentii:

Săvârșin și Grănicerii

Capital și Fonduri proprii
Lei 50,000.000

Resurse Lei 500,000.000

Să ocupă cu toate afacerile bancare Are
legătură cu toate băncile din țară și cores-
pondenți în toate centrele mari ale lumii
Bancă autorizată pt. operațiuni de devize

Intreprindere proprie:

„NORA“

Fabrică de mături și perii în Arad

Schwäbische Zentralbank

Aktiengesellschaft, Temesvar

Tel.-Adr.: Schwabenbank. Gegründet 1895. Tel.-Adr.: Schwabenbank
Telef.: Bankabteilung 4, 255, 972. Devisenabteilung 1116, 1117, 1894, 1895

Aktienkapital Lei 20,000.000.
Reservefond Lei 20,000.000.
Spareinlagen ca Lei 375,000.000.

Zentrale: Timisoara-Cetate, Piața Unirei (Domplatz, No. 9.
Wechselstube: Timisoara-Cetate, Str. Lonovics 1 (bischöfl. Palais).
Filiakassa: Timisoara-Josefin, Bul. Berthelot (Kossuthplatz) No. 9.
Timisoara-Fabrica, Piața Traian (Kossuthplatz) No. 3.

Filialen:

Alexanderhausen, Billed, Buziasch, Grosssanktnikolaus, Grosska-
roly, Hassfeld, Karansebesch, Lenauheim, Liebling, Lugosch,
Neupetsch, Neusankpeter, Perjamosch, Semlak, Tschanad, Tschene,
Vinga, Warjasch.

Exposituren:

Albrechtsflor, Allbeschenowa, Gertianosch, Grossjetscha, Johan-
nisfeld, Knez, Keglevich, Neusiedl, Ostern, Gross-Scham, Hodoni.
Günstige Verzinsung von Spareinlagen, kulante Durchführung aller
Bankgeschäfte, Kauf- u. Verkauf von Valuten u. Devisen Ausstellung
von Zollschechs.

Maschinenabteilung: Temesvar-Josefstadt Herrengasse (Str. I. C.
Bratianu) No. 1. :—: Telephon 23-52.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési 30 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.